

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

หัวข้อที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ ภูมิหลังทางวิชาชีพของผู้บริหารการพยาบาล วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาถึงวิธีการเลื่อนตำแหน่งจากหัวหน้าตึกไปสู่ตำแหน่งผู้บริหารทางการพยาบาล ตำแหน่งสำคัญๆ ที่หัวหน้าพยาบาลส่วนมากได้รับก่อน มาดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล และการสร้างความก้าวหน้าทางอาชีพ

เมื่อได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้ทำการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่องนี้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างประชากรจากพยาบาลที่ทำหน้าที่หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายบริการพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศที่มีจำนวนเตียงผู้ป่วย ไม่น้อยกว่า 50 เตียง ประชากรนี้ไม่รวมหัวหน้าพยาบาลที่ทำหน้าที่อยู่ในสถานเอนามัย คลินิกเฉพาะโรคสถาบันวิจัย กรม กองและทำหน้าที่เฉพาะในสถาบันการศึกษาพยาบาล ปรากฏว่า ได้จำนวนโรงพยาบาลที่เข้าหลักเกณฑ์ทั้งสิ้น 110 แห่ง จึงได้จัดแบ่งโรงพยาบาลตามที่ตั้งโรงพยาบาลในจังหวัดต่างๆ เป็น 9 ภาคและโรงพยาบาลในส่วนกลาง คือ กรุงเทพมหานคร

การสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องถึงเรื่องราวความเป็นมาของกิจการพยาบาลคานบริการพยาบาล และการศึกษาพยาบาล ปัญหาเกี่ยวกับ

การบริหารงาน ปัญหาสุขภาพและอนามัยของประชาชนที่ใช้บริการพยาบาล ตลอดจน
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการ
สาธารณสุขของประเทศไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ มีจำนวนทั้งสิ้น
20 ข้อ ซึ่งได้แบ่งภูมิหลังทางวิชาชีพของผู้บริหารการพยาบาลเป็นหมวดย่อย 4 หมวด
ดังนี้

หมวดที่ 1 ภูมิหลังโดยทั่วไปของหัวหน้าพยาบาล เริ่มตั้งแต่ประวัติส่วนตัว
ประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคม
ของหัวหน้าพยาบาล จำนวน 4 ข้อ

หมวดที่ 2 ภูมิหลังทางการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อ
สำเร็จการศึกษาพยาบาลพื้นฐาน แผนกที่ไปปฏิบัติงาน ลำดับการเลื่อนตำแหน่งทางการ
พยาบาลและระยะเวลาในการเลื่อนตำแหน่ง จำนวน 10 ข้อ

หมวดที่ 3 สำนวจด้านความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการศึกษา
อบรมหลักการบริหารหรือการบริหารการพยาบาล ในตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลจำนวน
3 ข้อ

หมวดที่ 4 สำนวจด้านความคิดเห็นที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล จำนวน 3 ข้อ

หลังจากผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับ
หัวหน้าพยาบาลตามโรงพยาบาลต่างๆ ในกรุงเทพมหานครจำนวน 5 คน เมื่อได้แบบ
สอบถามคืนมาผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้รัดกุมยิ่งขึ้น เมื่อแก้ไขปรับปรุง
แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามฉบับใหม่เป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นใหม่ส่งทางไปรษณีย์ไปยังหัวหน้าพยาบาลตามโรงพยาบาลที่เขาเกณฑ์ตั้งไว้ แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 110 ฉบับ ในแบบสอบถามโคเวเนของวารสารบนสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามว่า มาจากโรงพยาบาลใด จังหวัดใด ส่วนด้านหลังของแผนสุดท้าย เขียนชื่อ สถานที่ของผู้วิจัยซึ่งได้ติดต่อสมัครไว้เรียบร้อยแล้ว เมื่อผู้ตอบกรอกข้อความเรียบร้อยแล้วก็สามารถพับแบบสอบถามนั้นส่งคืนโดยทางไปรษณีย์ได้ทันที ซึ่งให้เวลาสำหรับตอบแบบสอบถาม 15 วัน เมื่อครบกำหนดวันส่งคืนได้รับแบบสอบถามคืน 73 ฉบับ เท่ากับร้อยละ 66.36 ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อทางจดหมายไปยังหัวหน้าพยาบาลในโรงพยาบาลที่ทราบว่าจะไม่ได้ส่งคืน ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนอีก 11 ฉบับ รวมเป็น 84 ฉบับ เท่ากับร้อยละ 76.36 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแจกแจงเข้ากลุ่มตามที่ตั้งของโรงพยาบาลดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงพยาบาลและจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ภาคที่ โรงพยาบาล	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนแบบ สอบถามที่ ส่งไป	จำนวนแบบ สอบถามที่ ได้รับคืน	ร้อยละ ของจำนวน ที่ส่งไป
1	โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา โรงพยาบาลชัยนาท โรงพยาบาล นนทบุรี โรงพยาบาลศรีษะเกษ นนทบุรี โรงพยาบาลลพบุรี โรงพยาบาลบ้าน หมี่ ลพบุรี โรงพยาบาลสมุทรปราการ โรงพยาบาลสระบุรี โรงพยาบาลพระ- พุทธบาท สระบุรี โรงพยาบาลสิงห์บุรี โรงพยาบาลอินทบุรี สิงห์บุรี โรงพยา- บาลอ่างทอง	13	8	61.54
2	โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา โรง- พยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี โรง- พยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลตราด โรงพยาบาลนครนายก โรงพยาบาล เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ปราจีนบุรี โรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลยะ- โฮธร	8	7	87.50
3	โรงพยาบาลนครราชสีมา โรงพยาบาลโรคจิต นครราชสีมา โรงพยาบาลรัษฎา โรงพยาบาลบุรีรัมย์	8	6	75.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาคที่ตั้ง โรงพยาบาล	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนแบบ สอบถามที่ ส่งไป	จำนวนแบบ สอบถามที่ ได้รับคืน	ร้อยละของ จำนวนที่ ส่งไป
4	โรงพยาบาลศรีสะเกษ โรงพยาบาล สุรินทร์ โรงพยาบาลสรรพสิทธิ์ประสงค์ อุบลราชธานี โรงพยาบาล ยะโสธร อุบลราชธานี โรงพยาบาลอุบลราชธานี	10	8	80.00
5	โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ โรงพยาบาล ขอนแก่น โรงพยาบาลร้อยเอ็ด โรง- พยาบาลเลย โรงพยาบาลนครพนม โรงพยาบาล มุกดาหาร นครพนม โรงพยาบาล มหาสารคาม โรงพยา- บาลสกลนคร โรงพยาบาลหนองคาย โรงพยาบาลลำปาง โรงพยา- บาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลพะเยา เชียงราย โรงพยาบาลเชียงคำ เชียงราย โรงพยาบาลน่าน โรงพยาบาลแพร่ โรงพยาบาลลำพูน โรงพยาบาลศรี- สังวาลย์ แม่ฮ่องสอน โรงพยาบาล อุตรดิตถ์ โรงพยาบาลสวนปรุง เชียง- ใหม่ โรงพยาบาลนครเชียงใหม่	11	7	63.64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาคที่ตั้ง โรงพยาบาล	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนแบบ สอบถามที่ ส่งไป	จำนวนแบบ สอบถามที่ ได้รับคืน	ร้อยละของ จำนวนที่ ส่งไป
6	โรงพยาบาลสวรรคตประชา- รักษ์ นครสวรรคต โรงพยาบาลกำ- แพงเพชร โรงพยาบาลตาก โรง- พยาบาลแม่สอด ตาก โรงพยาบาล พิจิตร โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ โรงพยาบาลสุโขทัย โรงพยาบาล ศรีสังวร สุโขทัย โรงพยาบาลอุทัย- ธานี	10	7	70.00
7	โรงพยาบาลนครปฐม โรง- พยาบาลพหลพลพยุหเสนา กาญจนบุรี โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาล โพธาราม ราชบุรี โรงพยาบาล ประจวบคีรีขันธ์ โรงพยาบาลเพชร- บุรี โรงพยาบาลบ้านโป่ง โรงพยา- บาลราชบุรี โรงพยาบาลดำเนิน- สะดวก ราชบุรี โรงพยาบาลสมุทร- สงคราม โรงพยาบาลสมุทรสาคร โรงพยาบาลเจ้าพระยาราม สุพรรณบุรี	11	11	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาคที่ตั้ง โรงพยาบาล	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนแบบ สอบถาม ส่งไป	จำนวนแบบ สอบถาม ได้รับคืน	ร้อยละของ จำนวนที่ ส่งไป
8	โรงพยาบาลนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลกระบี่ โรงพยาบาลชุมพร โรงพยาบาลพังงา โรงพยาบาลตะกั่ว- ป่า พังงา โรงพยาบาลวชิระ ภูเก็ต โรงพยาบาลระนอง โรงพยาบาลสุราษฎร์ ธานี โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ สุราษฎร์ธานี	9	6	66.67
9	โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาล- หาดใหญ่ สงขลา โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลนราธิวาส โรงพยาบาล ปัตตานี โรงพยาบาลพัทลุง โรงพยาบาล- ยะลา โรงพยาบาลเบตง ยะลา โรงพยาบาลสตูล โรงพยาบาลสุโขทัย- โกลก นราธิวาส	10	7	70.00
ส่วนกลาง	โรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาล- สงฆ์ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาล เด็กสิน โรงพยาบาลวชิระ โรงพยาบาล สมเด็จพระยา โรงพยาบาลราม- ธิบดี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาล- กลาง โรงพยาบาลกรุงเทพฯ	20	11	55.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ภาคที่ตั้ง โรงพยาบาล	ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนแบบ สอบถามที่ ส่งไป	จำนวนแบบ สอบถามที่ ได้รับคืน	ร้อยละของ จำนวนที่ ส่งไป
	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรง- พยาบาลกรุงเทพคริสเตียน โรงพยา- บาลภูมิพลอดุลยเดช โรงพยาบาล ตำรวจ โรงพยาบาลมิชชั่น โรงพยา- บาลศิริราช โรงพยาบาลเปาโลเม- โมเรียล โรงพยาบาลยาสูบ โรง- พยาบาลรถไฟ โรงพยาบาลพระบิ- เกล้า			
	รวมทั้งสิ้น	110	84	76.36

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยคอมพิวเตอร์-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและความคิดเห็นของหัวหน้าพยาบาล นำเสนอในรูปแบบตารางแสดงความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังโดยทั่วไปหรือภูมิหลังทางการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลของหัวหน้าพยาบาลกับความคิดเห็น ความต้องการหรือความรู้สึกที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล นำเสนอในรูปแบบตารางแสดงจำนวน ค่าตอบ ร้อยละของค่าตอบ ทา
ค่าไคสแควร์ (Chi -square) และบรรยายสรุปไว้ใต้ตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$ ¹

เมื่อ $\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N = \sum f$ = จำนวนคนทั้งหมด

2. คำนวณการทดสอบไคสแควร์ (Chi -Square) โดยใช้สูตร

2.1 2 x 2 Fold. Contingency Table ² ดังนี้

$$\chi^2 = \frac{N (AD - BC)^2}{[df] (A+B) (C+D) (A+C) (B+D)}$$

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. (พระนคร : ไทวัฒนา-
พานิช, 2515), หน้า 41.

² เรือง เคียวกัน, หน้า 127.

N	=	จำนวนคนตอบทั้งหมด
A	=	คำตอบที่ 1 ของกลุ่มที่ 1
B	=	คำตอบที่ 2 ของกลุ่มที่ 1
C	=	คำตอบที่ 1 ของกลุ่มที่ 2
D	=	คำตอบที่ 2 ของกลุ่มที่ 2

2.2 ทดสอบความเป็นอิสระ หาค่าไคสแควร์ โดยใช้ตารางนัยจร (Contingency Table) ดังนี้

$$\chi^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right] \quad 3$$

f_o = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ

f_e = ความถี่ตามสมมติฐาน

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ เรืองเดียวกัน, หน้า 120.